

**ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ՀԱՄԱԾԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ
«ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՎԵՏԱՐԱՆՉՈՒԹՅՈՒՆ»
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆՍՏԱԾՐՋԱՆԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ
ՄԵԼԲՈՒՈՆ ՔԱՂԱՔՈՒՄ**

1980 թվականի մայիսի 12—25 օրերին Ավստրալիայի Ասիական մայրաքաղաք Մելբուռնում գումարվում է ԵՀԽ-ի «Առաքելություն և Ավետարանչություն» հանձնաժողովի նստաշրջանը, որին մասնակցում են ութսուն տարբեր երկրներից ժամանած երկու հարյուր Եկեղեցիների բազմահարյուր ներկայացուցիչներ, բազմաթիվ դիտորդներ, թղթակիցներ:

Եկեղեցական սույն համագումարին մասնակցում էին, հանուն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի և Հայոց Վեհափառ Հայրապետի, չորս պատգամավորներ, այդ թվում՝ Երուսաղեմի հայոց պատրիարքարանի դիվանապետ և Ժառանգավորաց վարժարանի և ընծայարանի տեսուչ Տ. Ծաֆե արքեպ. Ա. ճեմյանը, որպես պատվիրակության ղեկավար, Ավստրալիայի և Նոր Զելանդիայի առաջնորդ Տ. Գարեգին արքեպ. Գազանճյանը, առաջնորդական փոխանորդ Տ. Ա. դան Ծ. վրդ. Բալիոզյանը և Մայր Աթոռի միաբան Տ. Անանիա վրդ. Արաբաջյանը:

Համագումարի նշանաբանն էր՝ «Եկեցե՛ք արքայութիւն թո՛ւ աղոթքը, որը երկրի վրա Աստուծո՛ւ արքայության հաստատման իղձն է, պաշտպանումը մարդկային ազատությանը և հավասարության, պաշտպանությունը բոլոր աղքատների, անկախ ներքանց ցեղային, կրոնական պատկանելությունից, գույնից և սեռից:

Ժողովի ատենապետ-վարիչն է եղել ռուկո. Էմիլիո Կաստրոն, որը բացելով համագումարը, նշել է նրա նպատակը, որ է «այսօրվա աշխարհի խառնակության մեջ վերակենդանացնել, նոր ձայնով պատգամել Ավետարանը, որպեսզի աշխարհի հինգ ցամաքամասերի վրա լսելի դառնա Խաչի ճառը, օգնության հասնել Եկեղեցիներին՝

կատարելու համար իրենց առաքելական կոչումը»:

Ժողովը նշում է, որ այսօրվա աշխարհի պայմաններում Եկեղեցիների ավետարանչական առաքելությունը պետք է սահմանափակվի միայն միսիոնարական գործունեությամբ, այլ Ավետարանի ձայնը և պատգամը պետք է լինի և մնա ճշմարտապես «աղքատներին բերված բարի ավետիսը»: Աղքատը ոչինչ ունի: Նա ապրում է «կարիքի և չքավորության մեջ», ձայնագուրկ է և «մատնված ամենահզորի քնահաճույքին»: Բայց նա «արդեն իսկ ձեռնարկել է մի կարևոր առաքելության, փոխելու համար իր կացությունը: Սպասվում է Եկեղեցիներից, որ նրանք առաքելաշունչ մի շարժումով նեցուկ հանդիսանան աղքատի ձեռնարկած առաքելության: Եկեղեցիները պետք է հրաժարվեն բարեգործություն անելու և ողորմություն տալու իրենց հին ձևերից և պատրաստ լինեն լսելու աղքատի ձայնը: Եկեղեցիները պետք է գորավիզ կանգնեն աղքատի պայքարին, ընդդեմ նրան անխղճորեն շահագործողների և ճնշողների»:

Համագումարի պաշտոնական բացումից հետո կազմվում են չորս ենթաժողովներ օրակարգի հարցերը հանգամանորեն և ավելի մանրամասնությամբ ուսումնասիրելու համար:

Օրակարգի հարցերը տասը օրեր վիճաբանության առարկա են դառնում: Ենթաժողովներում տեղի են ունենում մտքերի և կարծիքների փոխանակումներ, ընդունվում են համապատասխան որոշումներ, որոնք վերջում որպես վերջնական տեղեկագիր բերվում են պղնձար միսիոն ի քննություն և ի հաստատություն:

Մի պահ Մելքունի Ռամաժողովից: Առաջին պլանում՝ Հայ եկեղեցու պատվիրակությունը. Տ. Ծառե, Տ. Գարեգին արքեպիսկոպոսները, Տ. Աղան ծ. վարդապետը և Տ. Ամանիա վարդապետը

Առաջին ենթաժողովի քննության է դրվում «Բարի լուրը աղքատներին» հարցը: Երկրորդ ենթաժողովին՝ «Աստուծո թագավորությունը և մարդկային պայքարները»:

Երրորդ ենթաժողովին. «Եկեղեցին՝ վկա արքայության»:

Չորրորդում՝ «Խաչեցյալ Քրիստոսը դատապարտում է մարդկային իշխանությունը»:

Հայ Եկեղեցու պատգամավորությունը, ինչպես ուղղափառ և արևելյան Եկեղեցիների ներկայացուցիչները, մասնակցում է երրորդ ենթաժողովի աշխատանքներին: Այն ձեռնհասորեն և փայլուն կերպով դեկավարում է պատգամավորության նախագահ Տ. Ծախե արքեպիսկոպոսը, որը հանդես է գալիս նաև «Սուրբ պատարագը՝ վկայություն Աստուծո թագավորության և անոր արքայության փորձառությունը», բովանդակակից մի գեկուցումով նոր ուղիներ որոնելով, որոնցով կարելի լինեք Աստուծո թագավորության հաստատումը մեր օրերի աշխարհի մեջ: Տ. Ծախե արքեպիսկոպոսի սույն կարևոր գեկուցագիրը հրատարակվել է «Էջմիածին» ամսագրի սույն համարում (էջ 33):

Երրորդ բաժնի ժողովի բացումին մեր պատգամավորությունը հանդիսավոր իրադրության մեջ կատարում է եկեղեցական մի տպավորիչ արարողություն, շարականներով, աղոթքներով, մեծ տպավորություն ստեղծելով բոլոր ժողովականների մեջ:

Մայիսի 21-ին, առավոտյան պաշտամունքի ժամանակ, մեր պատգամավորությունը կատարում է «Արևագալ»-ի ժամերգությունը:

Ժողովականները մասնավոր ուշադրությամբ ունկնդրում են, այսպես կոչված, «Երրորդ աշխարհի» պատգամավորների քննադատող և ամբաստանող ձայնը, որը պահանջում էր վերջ դնելու գաղութարարության բոլոր նոր ձևերին, որոնք փորձում են խեղդել ընկերային և ազգային ազատագրական շարժումները և արդարության ձայնը:

Այս առթիվ ժողովը արձանագրում է. «Մենք դեմ-հանդիման ենք եկել այն իրականության հետ, որ Եկեղեցիին մեղակցությունը գաղութատիրական իշխանությունների հետ, անցյալում այնքան անգամներ դատապարտված, շարունակվում է մինչև այսօր: Վերքերը սպիացած չեն: Գաղութատիրական ժամանակաշրջանը չի վերջացել: Մեկ իշխանությունը վերացվել է, սակայն, յոթը նոր իշխանություններ փոխանակել են նրան: Զարգացող աշխարհի

մեծագույն մասերը կոլախնձոր և զոհ են դարձել գերիշխան մեծերի պայքարին»:

Այնուհետև ժողովը իր որոշումների մեջ անդրադառնալով հանուն ազատության մղվող պայքարներին՝ կոչ արեց Եկեղեցիներին, կանգնել մարդկային պայքարների կենտրոնում, պայքարել բոլոր այն ուժերի դեմ, որոնք փորձում են պահել-պահպանել հին կացությունը, պայքարել ստեղծելու համար նոր, արդար և ավելի մարդկային ընկերային հասարակական մի կարգ, «Աստուծո արքայության հաստատման համար»:

Աղքատին հետ, նրա պայքարում, նրան շահագործողների դեմ: Աստուծո արքայության հաստատումը երկրի վրա կապ ունի մի նոր ընկերություն, ընկերային մի նոր հավաքականություն ստեղծելու հետ, որտեղ ամեն մարդ հավասար հնարավորություններ ունենա ապրելու, ազատ լինելու և վայելելու Աստուծո մարդկության բաշխած պարգևները:

Համագումարը առնում է մի շարք կարևոր որոշումներ, աշխարհի այսօրվա քաղաքական և տնտեսական կյանքը փոթորկող հարցերի վերաբերյալ:

Համագումարը սրտառույշ մի կոչի մեջ իր պաշտպանությունն է արձանագրում «ի նպաստ աշխարհի բոլոր տառապյալներին, քաղաքական բանտարկյալներին, չարչարվող ու նահատակվող բազմահազար պայքարողներին, անարդարության զոհերին, անգնաց և անգոր բոլոր ժողովուրդներին»:

Համագումարը դատապարտում է նաև սպառազինությունների մրցամազքը: Ժողովը կոչ է անում որ վերջ տրվի ատոմական զենքերի արտադրությանը ողջ աշխարհի վրա: Պահանջում է նաև, որ ոչնչացվեն գոյություն ունեցող ատոմական զենքերը և Եկեղեցիներին հրավիրում է աշխատել կասեցնելու ատոմական զենքերի զարգացումը, գործածությունն ու արտածումը, մինչև որ վերջնական, ապահով, միջազգային համաձայնագրեր հաստատվեն օրենքից դուրս հայտարարելու ատոմական զենքեր:

Համագումարի տևողության 15 օրերի ընթացքում Մայր Աթոռի ներկայացուցիչները կապ են պահպանում Մելքունի հայ համայնքի, հոգևոր հովիվ Տ. Ներսես քհն. Գրուզյանի, եկեղեցական վարչության անդամների հետ՝ արժանանալով շքեղ ուշադրության և հյուրասիրության:

Մայիսի 18-ին, կիրակի օրը, Մելքունի հայոց Ս. Աստվածածին եկեղեցում պատարագում է Տ. Աղան ծ. վարդապետը, և քարոզում է Տ. Ծախե արքեպիսկոպոսը՝ «Ո՛վ է սա թագաւոր փառաց» բնաբանով:

Հայոց սուրբ պատարագին ներկա են լինում նաև քույր Եկեղեցիների ներկայացուցիչներ:

Մայիսի 20-ին Մելքունի հայոց եկեղեցում տեղի է ունենում Էկումենիկ արարողություն, որին մասնակցում են ուղղափառ և արևելյան հին Եկեղեցիների ներկայացուցիչներ:

Մայիսի 25-ին դարձյալ նույն եկեղեցում ս. պատարագ է մատուցում Տ. Ծաֆե արքեպիսկոպոսը: Արարողությանը ներկա է լինում նաև օտար Եկեղեցիների մեծ բազմություն:

Օրվա քարոզը խոսում է այս առթիվ ժո-

ղովի նախագահ «Առաքելություն և ավետարանչություն» բաժնի տնօրեն դոկտ. Էմիլիո Կաստրոն: Հարգելի քարոզիչը ոգեկոչում է Ապրիլյան եղեռնի ծանր օրերը և շեշտում՝ հայ ժողովրդի պայքարը հաճուն իր հավատքի և արդարության:

Մելքունում գումարված ԵՀԽ-ի «Առաքելություն և Ավետարանչություն» հանձնաժողովի նստաշրջանը կարևոր մի իրադարձություն էր քրիստոնեական Եկեղեցիների Էկումենիկ շարժման պատմության մեջ ի նպաստ աշխարհի խաղաղության, ժողովուրդների համագործակցության և եղբայրության:

